

*Tulessa leiskuva puu,
Mooseksen pyhän paikan pensas.
Riisu kengät jaloistasi
kauneuden ja runsauden edessä,
terveyden, sitkeyden ja voiman lähellä.
Katsot suoraan Jumalan kasvoihin
ja tunnet Hengen hipaisun.*

Irja Aro-Heinilä

Pirjo Silveri

Ripari liikuttaa

Rippikoulu saa nuoren ajatukset liikkeelle, mutta liikuttaa se monella muullakin tavalla. Mitä kaikkea mahtui leiripäiviin Houhajärvellä? Nuorisotyönohjaaja Tuomo Taipalus paljastaa.

Sivu 12

Kummi, mummi, äiti, tytär

Kummius on kunniatehtävä, joka kestää koko elämän, tietävät Junttilan naiset kolmessa polvessa. Anna-Liisalla (oik.) ja Elisalla sylissä kolmikuiset kaksoset Aino ja Anniina.

Sivut 6–7

Leposijaa pitkäksi aikaa

Matti Hautamäki työnsä ääressä Tyrvään kappeli-hautausmaalla. Taustalla näkyvä viheriö on uutta laajennusosaa, joka riittää ehkä vuosikymmeniksi. Sen perälle rajataan aidalla tunnuksenon hauta-alue.

Sivu 8

Pirjo Silveri

Pirjo Silveri

Pirjo Silveri

SAATTEEKSI

Myllykirje

Tyrväänkylässä on vuolaan kosken partaalla Pesurinkosken mylly. Vielä vuosisata sitten kosken tuottamalla energialla jauhettiin kyläläisten jyvistä jauho. Mylly takasi leivän, ainakin niille, joilla oli mistä jauhaa. Siellä se seisoo yhä ja koski pauhaa, mutta kiviä pyörittäneet rattaat ovat ruostuneet ja pysähtyneet. Aika on ajanut vesivoimalla käyneen myllyn ohi.

Muistelemme usein omavaraisesti toiminutta maatalousyhteiskuntaa romantisoiden. Kaikki näytti harmoniselta, toimivalta, jopa onnelliselta. Se oli sitä vanhaa hyvää aikaa.

Mutta oliko se? Entä kun tuli katovuosi, eikä ollut mistä jauhaa leipäviljää? Ei saatu edes siemenviljaa eikä ollut tuontiviljaa. Hyvinä vuosinakaan kaikilla ei ollut maata, mitä viljellä. Oli raadettava palkollisena isäntien armoilla. Kulkutaudit ja sodat korjasivat tuonen viljaa. Ihminen oli neuvoton, hädissään ja peloissaan. Mylly kyllä oli, mutta ei aina jauhettavaa.

Niin, liian usein meillä on taipumus ajatella, että ennen oli kaikki paremmin. Etsimme syytä tai syyllisiä muutokseen, mikä ei miellytä. Näin tapahtuu maassamme, kaupungissamme, kirkossamme, seurakunnassamme. Yhteiskunta ja kirkko eivät kuitenkaan voi elää pysähtyneisyyden ajassa, jähmettyneenä ja ottamatta huomioon, mitä ympärillä tapahtuu.

Maailma ei ole sama kuin sata vuotta sitten tai kuin sata vuotta ennen sataa vuotta sitten. Jos olisi, eläisimme yhä myllyn varjossa, johon ei ole antaa jauhettavaa. Eläisimme kaksitornisen kirkon varjossa, jossa ei vastata nykypäivän haasteiden asettamiin kysymyksiin, joista apostolit eivät oman aikansa seurakuntia ohjeistaessaan tienneet mitään.

Meidän ei tarvitse katsoa taaksepäin ja kivettyä. On tyydyttävä elämään omaa aikaamme, huolimatta siitä, ettei kaikki nyt kään ole hyvin. Olemme ratkaisseet monta entisaikoina ylivoimaista ongelmaa ja samalla synnyttäneet ainakin yhtä monta uutta. Silti meidän on yritettävä.

Vammalassa on toinenkin, Pesurinkoskea tunnetumpi mylly, jonka kaikki valtatietä 12 ajavat ovat nähneet. Sekään ei toimi, ainakaan tällä hetkellä. Vammalan maamerkiksikin kutsuttu tuulimylly edustaa pelkällä olemassaolollaan tämän päivän ihmisen pyrkimystä selvittää vielä ratkaisemattomia ongelmia. Se osoittaa, että ratkaisua yritetään etsiä.

Ennen kuin saamme kaikki myllyt pyörimään, meidän on jauhettava niillä kivillä, jotka käsissämme nyt ovat. Leipä loppuu, jos vain haikailee mennyttä ja odottaa tulevaa. Seurakunnan tulee omalta osaltaan pitää mylly pyörimässä: jalostaa näkemään Jumalan hyvyys ihmistä kohtaan, saada ihminen toimimaan lähimmäisensä parhaaksi.

Se on meille kaikille, seurakunnan paimenille ja seurakuntalaisille, annettu tehtävä. Menneisyydestä voimme oppia, sen heikkouksista ja vahuuksista. Tulevaisuutta voimme suunnitella, varomalla omia virheitämme ja soveltamalla onnistuneita ratkaisujamme.

Sukupolvien saatossa ihmisikä on lyhyt aika. Syksy ja kevät ovat hyviä muistutuksia: luonnon kuolema on vain väliaikainen, se herää joka vuosi uuteen eloon. Vanha jää taakse ja uusi elämä koittaa. Tämä pätee paitsi luontoon, myös yhteiskuntaan ja kirkkoon. Sitä kutsutaan kasvuksi.

Suokoon Jumala, että suosituimmamme Vammalan seurakunnassa kasvamaan kristittyinä, jotka eivät muurehdi mennyttä, vaan uudistuvat rohkeasti Jumalan hyvyteen luottaen.

Hannu Kilpeläinen
vs. kirkkoherra

ELÄMÄNKAARI

Kastettu

Hermann Askok Alekski Rantanen, Altti Emil Mustonen, Arttu Kristian Ylinen, Lauri Santeri Ylinen, Joonas Augusti Rantapelkonen, Maiju Sarlotta Syrjänen, Eetu Elias Korhonen, Saima Ilma Päivikki Koivisto, Eelis Anton Elias Hieta, Oliver Aarre Emil Järvinen.

Daniel Huugo Aulis Virtanen, Eero Juhani Peltonen, Jere Juhani Talja, Pipsa Siiri Karoliina Salokangas, Alekski Juuso Samuli Järvinen, Lauri Ossi Samuli Järvinen, Saara Sofia Lehtonen, Veikka Vihtori Vieras., Veikko Olavi Ahmavuo, Oliver Raimo Sakari Seppälä.

Tiltu Cecilia Lahtivirta, Leevi Johannes Suoniemi, Otso Rafael Nisula, Nelly Jasmin Varjo, Dania Merinna Jännesniemi, Niklas Lauri Viljami Mäenpää, Aaro Miika Kristian Kärkkäinen, Veikko Viljo Aukusti Rainio, Helmi Marjaana Kippola, Aino Matilda Junttila, Anniina Elisabeth Junttila.

Emmiina Helmi Maria Väkinen, Patrick Sulo Korsberg, Kalle Oskari Haunia, Alekski Mikael Santeri Taivalantti, Salla Sofianna Kalliomäki, Eemeli Matti Juhani Myllymaa, Neea Sofia Porali.

Avioliittoon vihitty

Samuel Alwin Rahkola ja Niina Päivikki Hirvikoski, Ilmo Andreas Jokinen ja Johanna Anna-Hannele Lehtonen, Tero Tapio Koivula ja Heli Kirsi-Marja Knuutti, Sepo Antero Hyvärinen ja Tarja Johanna Valtanen, Juha Erkki Tapani Kiviniitty ja Katja Maria Nurminen.

Markus Antti Oskari Lauhamo ja Sarianna Susanna Vuorio, Juhani Valtter Lammi ja Minna Marita Hirvonen, Arto Aimo Antero Tuovinen ja Anna-Maija Vuorinen, Petri Tapani Keränen ja Merja Katariina Ronkanen, Jarkko Juhani Pohjolainen ja Kati-Marketta Jokiranta.

Iivari Johannes Niemelä ja Anne-Marie Asplund, Tomi Juhani Helenius ja Jenni Annukka Lapila, Kari Tapio Heikkilä Turun tuomiok. srk:sta ja Minna Marianne Ojala, Heimo Aatos Välimaa ja Marjaana-Liisa Nurminen, Esa-Pekka Rintala ja Sirpa Hannele Mannonen.

Jukka Tapani Setälä ja Jenni Johanna Salonen, Juha-Matti Mäkelä ja Johanna Maria Hyyti, Markus Kristian Turpeinen ja Elna Annika Lind, Juha Pekka Lohiniva ja Laura Mirjami Sakko, Kalevi Kaarlo Oskari Pakanen ja Marja Tuulikki Naskali.

Kai-Pekka Tuomisto ja Kaisa-Reetta Erkkilä, Juha Sakari Sianoja ja Suvi Päivikki Andersson, Juha Matti Laakso ja Kirsi Elina Järvensivu, Tommi Samuli Hakanen ja Heli Eeva Marika Heinonen, Ari Mauri Antero Väinikka ja Marianne Kyllikki Pulkkinen.

Matti Antero Kaunisto Tampereen Messukylän srk:sta ja Sanna Maaret Kurki, Juha Mikko Ollila ja Taru Elina Lahtinen, Toni Samuel Viljanmaa ja Satu Suvi Elisabet Särkijärvi, Kimmo Johannes Aalto ja Kaisa Elina Ala-Pappila, Kai Peter Lindroos ja Heli Maarit Hannele Leppänen.

Pasi Ferdinand Grönblom ja Terhi Marja Tuulia Viljanen, Tomi Tapio Kivimäki ja Niina Kristiina Ruusunen.

Kuollut

Elli Helena Finska, 85, Vilho Väinö Rintee, 86, Erkki Juho Pärssi-

nen, 78, Tapio Olavi Lammi, 59, Selma Matilda Eno, 92, Otto Vartiainen, 75, Kalevi Ilmari Seppälä, 71, Hilikka Kaarina Junnila, 68, Maire Irene Linnea Peltonen, 87, Oiva Hugo Olavi Finska, 87.

Maria Palttila, 86, Lilja Mirjam Hakanen, 77, Sointu Anja Välimaa, 74, Raimo Sakari Niskanen, 71, Viljo Solja, 85, Matti Juhani Lähdeniemi, 61, Pertti Juhani Lehtonen, 54, Jorma Heikki Antero Nissinen, 53, Eva Eriika Saltonniemi, 90, Lyyli Esteri Vilhelmiina Johani, 92.

Martti Kinnunen, 86, Pirkko Signe Hellevi Moisio, 85, Elma Elina Jokinen, 86, Irja Jenny Kyllikki Alatormä, 82, Arvo Antero Eno, 77, Eino Alekski Uusi-Erkkilä, 77, Rauni Sinikka Mäijala, 56, Tapio Tapani Heino, 45, Yrjö Olavi Stigell, 85, Tarmo Juhani Paajanen, 58.

Lea Helena Väkinen, 81, Sepo Kaarlo Olavi Laakso, 58, Esko Juhani Mäkinen, 68, Jaakko Johannes Hirvikangas, 84, Elli Elisabet Timonen, 88, Elsa Annikki Aaltonen, 87, Eine Esteri Elisabet Toivola, 82, Uuno Olavi Toivola, 79, Hely Marjatta Jussila, 68, Veikko Heikki Ilmari Punto, 48.

NAULAN KANTAAN

Suru voi olla aivan ihossa kiinni. Sitä ei voi itse riisua, voi vain odottaa että se otetaan pois.

Taiteilija **Anja Levoranta**
Kotimaa 2.8.

Itsekeskeinen ”minulle sitä, minulle tätä” -ajattelu johtaa siihen, että vaikka omistaisi paljon, niin aikaa ei ole. Ihminen vieraantuu itsestään ja Jumalasta.

Luterilainen karmeliittanunna **Hannele**
Vantaan Lauri 2.8.

Minun on ikävä sitä pappia, joka sunnuntaiaamuna katsoi synkeästi väärintekijöitä, valehtelijoita, hurskastelijoita, naureskelijoita ja ennen kaikkea teokopyiä, mutta iski salaa silmää

rehdille syntiselle sillä välin kun hurskaat olivat keskittyneet itseensä.

Aamulehden päätoimittaja **Matti Apunen**
Tampereen Hiippakuntalehti, elokuu 2007

Luonto on kansanterveyden edistämiskeino. Sanon, että liikuntareseptien kirjoittamista pitäisi täydentää paikkareseptillä: etsi yksi uusi kiinnostava paikka per kuukausi.

Ympäristöpsykologian dosentti **Kalevi Korpela**
Tori 8.8.

Uskonnot koskettavat ihmisen syvimpiä tunteja. Yhteiskunnan kannalta ei siksi ole yhden-tekevää, millaisin tiedoin ihmi-

set uskontoon liittyviä mielipiteitään muodostavat. Uskonnonopetuksella tulee olla keskeinen asema, kun koulua ja opetusta uudistetaan.

Uskonnondidaktiikan yliopistonlehtori

Jyri Komulainen
Helsingin Sanomat 19.8.

Kohupappeja kirkkoon mahtuu kerrallaan vain muutama. Mutta pappeja, jotka tekevät työtänsä koko sydämeästään ja panevat likoon myös persoonansa, tarvitaan jokaisella paikkakunnalla. He eivät nouse lööppeihin, mutta heidän työstään jää pysyvä jälki ihmisten mieleen.

Päätoimittaja **Pauli Juusela**
Vantaan Lauri 16.8.

Pirjo Silveri
Liisa Lampela-Kivistö vihittiin papiksi 1996. Karkun maisemiin kappalaisen sijaisuutta hoitava teologian tohtori muutti kaksi vuotta sitten.

”Koen olevani turvassa”

Teologian tohtori Liisa Lampela-Kivistö, 55, toimii kevääseen asti Vammalan kappalaisena, Afganistaniin rauhanturvaajien papiksi lähteneen Jari Rankisen tilalla.

Raahessa syntynyt Liisa Lampela-Kivistö on ehtinyt elämänsä aikana väentää tahkoa Tyrvään seutua laveammassa ympyröissä – ja muissakin kuin papin hommissa. Koulutukseltaan hän on ylioppilasmerkonomi, lastenohjaaja ja teologi.

Uraputkeen mahtuu pitkä rupeama tilitoimistoyrittäjänä sekä tutkijana ja yliopistonlehtorina. Seurakuntatyöstäkin on monipuolista kokemusta: lastenohjaajana Helsingissä, pappina Taipalsaaressa, Tohmajärvellä ja Kesälahdella, perheneuvojana Riihimäellä.

Pari vuotta sitten Lampela-Kivistö kotiutui aviomiehensä Harrin kanssa Vammalaan ja pääsi toteuttamaan unelmaansa paikasta, missä stressaantuneet tai loppuun palaneet ihmiset voisivat levätä ja löytää uusia voimia. Liisa, itsekin rankan burnoutin kokenut, pyörittää Karkun Hyvinvointikeskusta yhdessä poikansa Mika Nevalan kanssa.

Seurakunnan uuden nautapain aatteet ja tekemiset ovat joutuneet epäilijöitten suurennuslasin alle: jotkut ovat nähneet Hyvinvointikeskuksen toiminnassa kristillisyydelle vierasta New Age -henkeä, mystiikkaa, vaarallisia viitteitä idän uskontojen suuntaan.

– Kirkkososiologina olen perehtynyt erilaisiin ajan ilmiöihin ja tiedän, mistä niissä on kysymys. Mystiikka on kuulunut aina myös kristinuskoon, erityisesti sitä on viljelty luostareissa. Keskiajan tunnettuja mystikkoja olivat Avilan Teresa ja Ristin Johannes. Oman aikamme tunnetuimpia ja itselleni

läheisimpiä ovat Anthony de Mello ja Willfrid Stinissen. Tietoinen eläminen tässä ja nyt kuuluu kristityn elämään.

Lampela-Kivistö toivoo ihmisten ottavan asioista kunnolla selvää ja katselevan rohkeasti ympärilleen. Hän itse on valmis keskustelemaan ja vastaamaan, jos jollain on jotain epäselvää.

– Ei minua pelota tutkia erilaisia tapoja nähdä maailmaa. Ja miksi pelkäisin, sillä olen jättänyt itseni Jumalan käsiin. Koen olevani turvassa. Siksi minun ei tarvitse miettiä, uskallanko kokeilla jotain juttua vai en. Kehotan ihmisiä usein miettimään, tekevätkö he asioita rakkaudesta vai pelosta. Pelko sitoo, rakkaus antaa tilaa.

Herätysliikkeet tuttuja – ja tärkeitä

Myös Suomen herätysliikkeet ovat pastorille tuttuja, sehän kuuluu alan tiedenaisen ammattitietämykseen. Jo lapsuudessa hän sai kokemuksen yhteen niistä:

– Olen vanhoillislestadiolaisesta kodista ja isäni oli kova saarnamies. Murrosikäisenä sanouduin liikkeestä irti, olen kai aina ollut vähän kapinallinen. En tykkää auktoriteeteista, jotka määräävät kuinka asiat ovat ja kuinka niitä pitää ajatella.

Lampela-Kivistö pitää kuitenkin herätysliikkeitä tärkeinä.

– Kirkko kokonaisuutena saateetaan mieltää byrokraattiseksi ja etäiseksi, papit leipäpapeiksi. Sen sijaan herätysliikettä moni voi pitää lähei-

sempänä, sen uskoa aitona ja pappeja sellaisina jotka uskovat kuten opettavat. Siellä maallikot ehkä kokevat pääsevänsä toimimaan vapaammin kuin seurakunnassa.

Oletko sinä itse leipäpappi?
– En missään tapauksessa. Elämäni on täysin Jumalan varassa, eihän minulla ole muuta. Aika hurjia hyppyjä tosin on vaadittu ennen kuin tähän on tultu.

Värikkäällä matkallaan Lampela-Kivistö on oppinut, kuinka arvokas elämä on – olkoon sitten pulsari tai menestyvä yritysjohtaja.

– Jokaisen pitäisi ajatella myös sitä, että on hyvä olla. Jos mieli askaroi koko ajan vain ongelmien tai muiden asioiden kimpussa, ei jää tilaa Jumalan kohtaamiselle. Täytyisi osata elää tässä hetkessä, realistisesti jalat maassa, eikä niin kauheasti murehtia menneitä tai tulevia.

Suvaitsevaisuutta ja anteeksi-antoa pastori korostaa mielellään. – Oikeastaan koko elämän pitäisi perustua anteeksi antamiselle.

Syrjäytyneiden tukija ja tutkija

Liisa Lampela-Kivistö lähti vasta 38-vuotiaana lukemaan teologiaa. Takana olivat tiukat vuodet itselisenä yrittäjänä, sairastuminen ja loppuun palaminen. Tässä jamaassa hän päätyi puhumaan naapuriseurakunnan papin kanssa ja koki vahvan hengellisen herätyksen.

– Janosin hirveästi tietoa uskonasioista. Koin että lestadiolaisuudessa minua oli ikään kuin ulkoapäin ohjattu, mutta halusin itse etsiä totuutta. Minusta näissä asioissa tarvitaan omakohtaista vakaumusta, eikä se voi olla tukevalla perustalla ilman monipuolista tietoa.

Jotkut suosittelivat melkein nelikymppiselle naiselle hiukan lyhyempää opiskeluvaihtoehtoa. Niin

Liisa päätyi lastenohjaajakoulutukseen, mutta haki vuoden päästä Helsingin yliopiston teologiseen tiedekuntaan.

– Luin sitten rinnakkain molempia. Sain myös ne lastenohjaajan paperit.

Graduvaiheessa professori ehdotti yrittäjyyteen liittyvää tutkimusaihetta. Elettiin syvimmän laman aikaa ja niin Lampela-Kivistö rupesi selvittämään konkurssin tehneiden yrittäjien kohtaloita.

Ensin syntyi gradu, sen päälle väitöskirja. Tutkimustyötään varten Lampela-Kivistö sai apurahan Liikesivistysrahastolta, mikä ei ollut aivan tavanomaista teologian alalla. Hän oli myös mukana Suomen Akatemian projektissa, joka tutki laman vaikutuksia Suomessa.

Konkurssin pyörteissä kovia kokeneiden tarinoita kuunnellut tutkija ajatteli, että olisipa joku paikka, minne nämä kolhuja saaneet voisivat mennä keräämään voimia. Idea jäi hautumaan 10 vuodeksi ennen kuin tuli uuden elämänvaiheen aika. Sopiva talo löytyi Kar-

kusta, vuotta ennen kuin Lampela-Kivistö jättäytyi pois virastaan Helsingin yliopistossa.

Vammalan vs. kirkkoherran Hannu Kilpeläisen ja Lampela-Kivistön tiet ovat kohdanneet jo ennen nykyistä työtoveruutta:

– Hannu oli minulla opettajana aloittaessani teologisessa. Ja hänellä oli väitöstilaisuus viikkoa myöhemmin kuin minulla joulukuussa 2000.

Entä millaisia kysymyksiä tai kohderyhmiä Lampela-Kivistö haluaa Vammalan seurakunnassa erityisesti kehittää tai nostaa esiin?

– Taustastani johtuen mieleen tulevat tietysti yrittäjät, ylivelkaantuneet ja muut syrjäytyneet, lapset...oikeastaan haluan kohdata kaikkia, en lokeroida ihmisiä. Itsestäni minulla ei ole mitään annettavaa, olen vain välittäjä. Sisäistä rauhaa tahdon vaalia. Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi kuin itseäsi, se on hyvä ohje. Samoin kuin: anna anteeksi!

Pirjo Silveri

Pappien uudet työalat

Vammalan papiston vastualuejaoissa on tapahtunut muutoksia. Kaikki papit toimittavat jumalanpalveluksia ja kirkollisia toimituksia koko seurakunnan alueella. Eri työaloista he vastaavat nyt näin:

Seurakuntatyön johto ja hallinto: Osmo Ojansivu

Diakonia ja sairaalasielunhoito: Mirja Tenkanen

Nuorisotyö: Markus Malmivaara

Lapsi- ja perhetyö: Liisa Lampela-Kivistö

Lähetystyö, Karkun kappeli: Arto Jaatinen

Suodenniemen kappeli: Hannu Järventausta

Tiedotus, viestintä, musiikki- ja jumalanpalvelustyö, Etelä-Tyrvään

piiripappi: Hannu Kilpeläinen

Aikuistyön johtokunta, yhteiskunnallinen työ, miestyö:

Eetu Myllymäki

Näkeehän sen, että tapaaminen on yhtä juhlaa niin Soilelle, 4, Arille, 6, kuin pyhäkoulusihteeri Irmeli Kulonpäälle.

Pirjo Silveri

Eskarin juuri aloittanut kuu-sivuotias Ari sai keväällä kotiseurakunnaltaan kutsun kummikirkkoon.

– Olimme siellä Tyrvään kirkossa mukana koko väki. Pojan kummitäti asuu Kankaanpäässä ja hänkin tuli.

Se oli ensi kerta kun Pajamäen pesue oli sisällä komeassa kaksitor-nisessa, ohi on kyllä ajettu.

– Ennen lähtöä tarkistimme vielä netistä ajoreittiä, että osaisimme varmasti perille Vammalan kirkkoon. Huomasimme, että siellähän on vaikka kuinka monta kirkkoa.

Aina elämä ei ole kohdellut perhettä silkkihansikkain.

Vaikeuksia ja vastoinkäymisiä on mahtunut matkalle kukkuramitoin. Altin terveys prenkkaa ja mies on parhaillaan sairaslomalla. Keuhkot ovat kurjassa kunnossa, tänäänkin ahdistaa pahasti ja vähän väliä on hengiteltävä lääkettä olon helpottamiseksi.

Katja on ollut kauan työttömänä. Keittiöpuolen hommat olisivat mieleisiä, ravintola-alan täydennyskoulutuskurssi käyty. Työpaikka tuntuu vain olevan kiven alla. Taloudelliseen tiukkuuteen on siis ollut pakko tottua.

Nauravaiset herrantertut Soile ja Ari ovat äidille ja isälle kaikki kaikessa – vieraan on helppo se nähdä, kuulla ja vaistota. Ei ihme, sillä Pajamäet ovat joutuneet kipeästi kokemaan, ettei lapsia hankita vaan niitä annetaan.

Kolmen keskenmenon jälkeen syntyi tytär, joka sai hätäkasteen ja joka eli kaksi päivää.

– Kristiina haudattiin Laviaan. Hän täyttäisi nyt kahdeksan vuotta.

Neljä menetettyä lasta kulkevat koko ajan elämässä mukana.

– Ei mene päivääkään, ettei tytärtä aattelis. Että mimmosta olisi jos hänkin olisi elossa ja tuossa mukana touhuamassa, Altti sanoo hiljaa.

– Semmoistakin miettii, mitä mahtaisi hänelle sanoa ja miten pyytää rauhoittumaan, kun keskenään oikein riehaantuvat.

Pirjo Silveri

Neljän vanha ja niin tärkeä

Olohuoneessa Suojelusenke-li-taulun alapuolella on raameissa valokuvat Soilesta ja Arista vauvana.

– Poika voitti paikallisen valokuvausliikkeen Päivänsäde-kilpailunkin ja sai palkinnoksi kameran. Pliikka tuli neljänneksi, paljastaa äiti Katja Välimäki taannoisia ilonaiheita.

Nappisilmäisten kullamurujen vieressä, isossa seinävaatteessa käyskentelee peurapari metsämaisemassa. Gobeliini puhuttelee harvinaisen vahvasti: kristillisessä symboliikassa janoinen peura kuvaa ihmisen kaipuuta Jumalan luo.

Loppukesän lauantaiaamuna Välimäen ja Altti Pajamäen huushollissa Suodenniemellä on pieni juhlahetki, kun pyhäkoulusihteeri Irmeli Kulonpää on tullut taas käymään.

Kulonpää tupsahti taloon ensi kerran toukokuussa neljä vuotta täyttäneitä Soilea seurakunnan puolesta onnittelemaan, tällä kertaa hän lähti opastamaan Paanun toimittajaa perille.

Nelihenkinen Pajamäen perhe asuu Jaakolanmäellä, Lavian rajamailla. Suodenniemen keskustaan on 11 kilometriä, Kankaanpäähän 30 ja Vammalaan

melkein 50. Koti on etäällä kaikista kaupungin kotkotuksista. Lähimpään taajamaan Laviaan on kuusi kilometriä.

Vieraita käy harvakseltaan ja joskus tuntuu vähän yksinäiseltä. Lapsilla samanikäiset leikkikaverit ovat kortilla. Arki soljuu päivästä toiseen askareissa kotinurkilla, vanhemmat ja muksut puuhastelevat usein yhdessä.

– Soilekin on kova auttamaan, vaikka on vielä niin pieni. Hän on aina innolla mukana tuomassa puita sisälle tai poimimassa marjoja, äiti kehuu.

Seurakunnan työntekijän yllättävä vierailu muutama kuukausi sitten oli virkistävää vaihtelua arkeen. Se loi myönteistä kuvaa ja käsitystä kirkosta ja seurakunnasta.

– Kyllä väriä tuli heti kun hän tänne ilmestyi, Altti myhäilee niin että hymy leviää silmiin asti.

Värikkäitä vaatteita rakastavaa, puheliasta Irmeli Kulonpäää osuva kommentti naurattaa.

Synttärilahjaksi Soile sai silloin Raamatun kertomuksia.

– Heti plikka pyysi, että äiti lue

Katja Välimäen ja Altti Pajamäen sydämellä on yhtä sun toista kerrottavaa seurakunnasta tulleelle vieraalle. Lasten kanssa Irmeli Kulonpää ehti käydä läpi minipyhäkoulun Nooan arkin teemasta.

Monta kohtaamista ennen kouluikää

Ristiäisten jälkeen ennen kouluikää seurakunnan ja lapsen tiet kohtaavat monta kertaa. Yksivuotispäivän aikaan pappi käy lapsen luona perhettä tapauksessa.

– Vanhemmat voivat silloin kutsua myös kummit mukaan, vinkkaa pyhäkoulusihteeri Irmeli Kulonpää.

Perhekerhoon monet äidit tai

isät tulevat jo ihan pienten kanssa, vähän myöhemmin tenava on tervetullut päiväkerhoon ja pyhäkouluun.

Neljä vuotta täyttävien luona vierailut alkoivat Vammalassa 2004. Käynnin ajankohta ei välttämättä osu juuri syntymäpäivään. Päivänsankarin kanssa seurakunnan työntekijän on helppo hieroa tuttavuutta Raamatun kertomukset

-kirjan avulla; Nooan arki on aina oiva aihe aloittaa.

Vanhempien kanssa jutellaan lapsen arkeen liittyvistä asioista ja myös perheen odotuksista tai toiveista seurakunnan suuntaan.

– Joskus saatetaan mennä hyvinkin syvällisiin, henkilökohtaisiin ja kipeisiin kysymyksiin, Kulonpää sanoo.

Hänen mielestään nelivuotis-

käynnit ovat tärkeä lapsi- ja perhetyön muoto, koska silloin mennään sinne, missä ihmiset ovat. – Lähestymme myös niitä, jotka eivät ole aktiiviseurakuntalaisia. Ja kun puolin ja toisin tutustutaan, perheitten kynnys ottaa tarvittaessa yhteyttä madaltuu, kun seurakunnasta tuntuu jo jonkun.

Viisivuotiaille järjestetään omia tapahtumiaan; yhteiset synttäri-

juhlat seurakuntatalossa, leiripäivä kesällä, syksyisin joku tilaisuus. Tänä vuonna on tarkoitus pitää iso lastenjuhla, jonne kutsutaan muitakin kuin viiden vanhoja.

Lisäksi ennen kouluikää on kummikirkko, ekalle menevien lasten siunaus, viattomien lasten päivän enkelikirkko. Kaikissa näissä voivat lapset, vanhemmat ja kummit olla luontevasti mukana.

Sanansaattajasta suojelijaksi

Mikkelinpäivä 30.9.

Enkelien sunnuntai ja arkkienkeli Mikaelin muistopäivä on varsinainen Mikaelin ja Mikon päivän jälkeisenä sunnuntaina. Suomessa vietettiin 29. syyskuuta pitkään myös Ar-

ki Mikkelinä, vaikka se kirkollisesti oli siirretty sitä seuraavalle sunnuntaille jo 1772.

Luterilaisessa perinteessä mikkelinpäivästä on tullut kaikkien enkelien muistopäivä.

”Mikkelistä ämmät pirttiin, nauriit kuoppaan”

Maatalousvaltaisessa kansanperinteessä mikkelinpäivän viettoa leimasi kasvu- ja laidunnuskauden loppu: ”Mikkeli pelot tyhjentää, mikkeli riihen lukitsee”.

Naiset siirtyivät tupatöihin, sato oli korjattu. Miehet täyttivät ruokavarastot, paimenet vapautuivat kokokesäisestä työstään ja pääsivät kirkkoon. Mikkelinpäivästä tulikin erityinen paimenten kirkkopyhä.

Kalendaarisesta ajankohdasta johtuen kristillinen traditio sekoittui esikristillisen suomalaisen uskonnon uhrirituaaleihin. Kansan omaksuttua kristinuskon sen keskuudessa elivät mikkelinpäivän kristillisen sanoman mielikuvat kirkkojen seinien maalauksiin miekka kädessä kuvatusta Mikaelista ja lohikäärmeen teurastuksesta, Jeesuksesta hyvänä paimena ja karitsan teuraalle viemisestä ristiinnaulitsemisen vertauskuvana.

Kauttaaltaan Suomessa, Karjalassa ja Inkerissä muinaisuskontojen mikkelinpäivän passi- ja lammasuhrirituaalit elivät yllättävän pitkään, Laatokan Lunkulansaareissa vielä 1900-luvun alussa.

Sastamalan seudulla mikkelipäsin teurastuksesta ja syömisestä on tietoa ainakin Mouhijärveltä. Kerit-

semätön, virheetön ja ennen kesää valittu passi teurastettiin karjaonnan takaamiseksi. Uhripässin sisälmykset ja veri vietiin talojen uhripuun (karsikko) juurelle – ortodoksisessa Karjalassa ne heitettiin pyhiin lähteisiin – ja pää ripustettiin puun oksille.

Lihat syötiin suku- tai kyläyhteisöittäin iloisin ja riehakkain menoin. Tarjolla oli muutakin juhlaruokaa, kuten maitoon keitettyä mikonvelliä ja riivipuuroa. Kerjäläiset ja muut vähäosaiset saattoivat saada vuoden ainoan kunnollisen liha-ateriansa.

Osa ruokaa vietiin navettaan. Jos teurastusta ei suoritettu, uskottiin että karjaa kohtaa onnettomuus, sairaudet – ja taloa nälkä. Ei ihme, vaikka perinne eli sitkeästi kirkollisen vallan vastustuksesta huolimatta.

Mikkelinpäivästä alkoi palvelijoiden vapaa viikko, runtuviikko. Mikkelinpäivä oli myös tilattomien ja palvelijoiden yleisin vihkisunnuntai, muulloin sellaiseen ei ollut aikaa. Runtuviikolla palvelijat uusivat vuosisopimuksensa tai siirtyivät uusiin taloihin. Näin elettiin pässistä pässiin, vain viikon ”syysloma” erotti menneen satokauden seuraavasta.

Hannu Kilpeläinen

Taivaallisilla, ruumiittomilla ja Jumalan luona olevilla henkiolentoilla, enkeleillä, on ollut kirkossa vaihteleva merkitys. Kristittyjen mielikuvitusta ne ovat kiehtoneet paitsi hengellisten kokemusten lähteenä, myös taiteen inspiraationa.

Raamatusta enkeleistä kerrotaan niukasti ja hajanaisesti, joten varsinaista enkelioppia on hankala hahmottaa. Idän ja lännen katolisissa kirkkoissa niiden merkitys ja läsnäolo ihmisten arjessa on säilynyt halke vuosisatojen. Sen sijaan rationaalisempi protestantismi on Kristuksen persoonaa ja pelastustyötä korostaessaan ollut vaitonaisempi, ehkä ymmälläänkin enkelien asemaa ja merkitystä selittäessään.

Suomalaisessa luterilaisuudessa enkelit ovat eläneet pitkään Suojelusenkeli-taulun valkeana, naispuolisena ja lapsia korpittelevä varjolevana hahmona.

Tässä yleistyksessä tosin sekoituivat lännen katolisen kirkon nimipäiväkalenterin pyhimykset ja enkelit. Jokaisella kastetulla oli taivaallinen suojelija, joka määrättyi ihmiselle annetun etunimen mukaan ja jonka mukaan vietettiin nimipäivää. Näin pyhimyskalenteris-

sa esiintyvät, Raamatusta nimeltä tunnettujen enkelien ja pyhimysten tehtävät sekoittuivat. Myös enkeleistä tuli suojelijoita. Raamatusta enkelit kuvataan kuitenkin lähinnä Jumalan tahdon ilmoittajina.

Enkelten paluu

Nykypäivän kristillisyyden korostaa hengellisiä kokemuksia, hiljaisuuden kaipuuta ja mietiskelevää rukousta. Samalla enkelit ovat palanneet hengelliseen elämään.

Sisäisen rauhan ja Jumalan läsnäolon tunteminen on yhdistetty yhä selvemmin ”enkelin siiven kosketukseen” viestinä Jumalalta. Hyvä näin.

Enkelit ovat jälleen keskuudessamme ja niillä on meille tärkeä viesti: Jumala on lähellä, hän suojelee ja varjelee, lohduttaa ja antaa voimia. Ei tämä paljoa eroa Suojelusenkeli-taulun sanomasta! Päinvastoin, se täydentää ja tukee uskoa, jonka mukaan Jumala on kanssamme.

Hepreankielinen nimi paljastaa enkelien erikoisaseman taivaallisessa hierarkiassa. Mikael tarkoittaa ”Se joka on Jumalan kaltainen”, siis ruumiiton henkiolento, jonka paikka on Jumalan lu-

na taivaassa.

Juutalaisessa traditiossa Mikael on ylin seitsemän arkkienkeli joukossa. Raamatun mukaan hän johtaa sotaa langenneita enkeitä, Luciferiä ja hänen liittolaisiaan vastaan. Mikael on siis tuon lohikäärmeeksi mielletyn Jumalan vastustajan voittaja. Hän johti ja johtaa taistelua pahaa vastaan, herättää pasuunallaan kuolleet ja ilmoittaa taistelun tuloksen viimeisenä päivänä (1 Tess 4:16).

Kun ymmärrämme Mikaelin ja Luciferin sodankäynnin henkien taisteluksi, näemme myös sodan vastakohtana, taistelun tuloksen.

Ihmisen näkökulmasta Mikael joukkoineen ovat rauhantuojia. Pahan valta on kukistettu, Jumalan ja ihmisen välillä on rauha. Siitä ilmoitti toinen enkeliruhtinas, Gabriel, kertoessaan Marialle rauhantuhtinaan syntymästä. Tästä enkelijoukot, nuo kerubit ja serafit, lauloivat jouluyönä paimenille.

Ja tämän rauhan Jeesus toi sanoessaan ”Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille” (Joh 14:27). Sitä on enkelin siiven kosketus.

Hannu Kilpeläinen

Rukous

Rakas Jumala

Huolestuttaa.

Abdistaa.

Masentaa.

Tuon tämän raskaan romukopan Sinulle.

Ristin juurelle.

Irrotan otteeni nitisevästä sangasta ja käännyn kohti uutta.

Katson leikkiviä lapsia, katson taivaan lintuja, katson paikallaan hiljaa seisovaa kukkaa.

Opettelen huolettomuutta huolten keskellä.

Opettelen pelottomuutta pelottavassa maailmassa. Pysähdyn kuuntelemaan taivasta.

Auta minua pysymään näissä päätöksissäni Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä. Aamen.

Irja Aro-Heinilä

SANAA SASTAMALASTA

Kirkossa Kristus puhuu

Tuli käytyä tänä kesänä taas Irlannissa.

Matka oli tavanomainen; joka päivä satoi, muttei satanut koko päivää. Irlannissa kuitenkin sieluni on suojassa sateelta.

Kristuksen voi kohdata monella tapaa. Pääasia mielestäni on, että kun kohtaa, ei juokse karkuun vaan kuuntelee kuin Isä Camillo.

Isä Camillo kuuli Herran äänen aina kirkossa. Kirkko onkin kuulemisen hyvä paikka, sillä siellä puhutaan Kristuksesta ja evankeliumista. Ei ole sanaa ilman kuulijaa, eikä julistajaa ilman hyvää sanomaa.

Vammalassa on paljon näkyviä ja kuuluisia kirkkoja. Kirkot puhuvat tielle asti.

Itselleni rakkain on Sastamalan vanha kirkko. Se on seisonut paikallaan vuosisatoja kertomassa sukupolvelta toiselle, että Kristus elää.

Meidän kristittyjen vastuuna on, että kirkot eivät jää kauniiksi kuoriksi, pelkiksi rakennuksiksi vaan että niissä liikkuu Herran henki. Minua on aina kiusannut kristinuskon haarautuminen ja pirstoutuminen eri kirkkokuntiin ja lahkoihin. Pidän sitä inhimillisenä vajavaisuutenamme, sillä todellinen kirkko, Kristuksen ruumis, on vain yksi.

Kirkko ja Kristus kuuluvat arkeen olematta arkisia. Elämä Herran kädellä on siinä mielessä yhtä juhlaa, että sieltä et voi pudota, eikä kukaan kulje

niin alhaalla, ettei sinne Kristuksen käsi yllä.

Kirkot ja uskonnot ovat monin paikoin – perustellustikin – kritiikin ja vastustuksen kohteena, mutta Kristuksen edessä kylminkin kirkonvihaaja yleensä ymmärtää olla hiljaa. Kristus ei tehnyt pahaa vaan hyvää. Ei tuominut, vaikka sanoi synnin synniksi.

Meille sanotaan aina tavan takaa, että ana kirkolle mahdollisuus, mene kirkkoon. Minä sanon Sinulle, anna itsellesi mahdollisuus, mene kirkkoon.

Kuulet Kristuksen puhuvan. Ensimmäistä kertaa et unohda milloinkaan. Ja haluat varmasti kuulla lisää.

Timo Soini

Kirjoittaja on kesäheinoalainen kansanedustaja

Kummisuhte kestää koko elämän

Kastetoimituksessa kummit si-
toutuvat yhdessä vanhem-
pien kanssa huolehtimaan lapsen
kristillisestä kasvatuksesta.

Nykyisessä kastekaavassa asia
oikein varmistetaan kysymällä. Lu-
paus ”rahdon” lausutaan ääneen sa-
maan tapaan kuin vihkiäitillä.

Tavallisen seurakuntalaisen mie-
lessä ajatus kristilliseen kasvatuk-
seen osallistumisesta voi herättää
epävarmuutta. Mitä se käytännös-
sä tarkoittaa? Mitä minulta odote-
taan? Mitä pitää tehdä? Osaanko?
Olenko pätevä ja sopiva?

Kristillinen kasvatus ei tarkoita
vain tiedon jakamista kristinuskos-
ta ja sen opinkappaleista. Lapsi tar-
vitsee turvallisen lapsuuden, mut-
ta lisäksi kodin ja elinympäristön
pitäisi tarjota rakennuspuuta omal-
le uskolle. Kummi voi olla tukena,
kulkea rinnalla, opettaa elämänar-
voja.

Lähellä olevien tärkeitten ih-
misten – äidin, isän, kummitäidin
ja -sedän – kautta pieni lapsi op-
pii ensin luottamaan aikuisiin ja sit-

ten luontevasti Taivaan Isään. Ihan-
teellista on, jos hän näkee, kuulee
ja kokee, että myös hengelliset asi-
at kuuluvat elämään.

Kirkossa kummiudella on pit-
kät perinteet. Järjestelmä lienee
syntynyt jo toisella vuosisadalla jäl-
keen Kristuksen syntymän. Alku-
aan kummin tuli kastetilaisuudessa
vastata kastajan kysymyksiin lapsen
puolesta ja toimia kasteen todista-
jana. Sittemmin tehtäviin lukeutui
myös lapsen pitäminen sylissä kas-
tejuhlassa.

Uskonpuhdistuksessa hylättiin
oppi kummin hengellisestä suku-
laisuudesta, mutta muuten järjes-
telmä säilyi.

Yhteydenpitoa ja esirukousta

Tyrväänkyläläiset **Elisa ja Taisto Junttila** saivat taas tänä kesänä pohtia sekä kauriita etunimiä että sopivia kummeja, kun **Teemulle**, 11, ja **Tommille**, 9, syntyi toukokuun lopussa kaksi pikkusiskoa. Kaksoset kastettiin **Ainoksi ja Anniinaksi**.

Isännän perheessä sisarukset ovat yleensä olleet sisarusten lapsille kummeina.

– Me olemme jatkaneet perinnettä. Kun sisarta tai veljeä ei enää riittänyt molemmille tytöille, otimme käyttöön serkut ja ystävät, hymyilee Elisa Junttila, neljän lapsen äiti ja kolmen kummitäiti.

Jotkut ajattelevat, että suku kuuluu lapsen elämään joka tapauksessa. Siksi kummeiksi valitaan mielellään ulkopuolisia.

– Yhden kummilapseni vanhemmat sanoivat minua pyytäessään, että he haluavat nimenomaan ystäviä, koska sukulaisten kanssa ollaan muutenkin tekemisissä, Elisa kertoo.

Hänen äitinsä **Anna-Liisa Junttila** muistelee, että siihen aikaan kun oma tytär oli pieni, oli tapana pyytää vain yksi pariskunta – ja yleensä juuri sukulaisia. Nykyään monet perheet nimeävät kumme-

ja enemmän kuin kaksi.

– Tällaiset käytännöt ovat eri aikoina vaihdelleet, mutta varsinaiset tehtävät ovat pysyneet samoina. Yksi tärkeimmistä on rukoilla kummilapsen puolesta, Junttilan tilan edellinen emäntä sanoo painokkaasti.

Hänen kolmesta kummilapsestaan vanhin on jo viisikymppinen. – Ja muistaa yhä kovasti kummitäitiään.

Elisa Junttilan kummeina ovat äidin sisar miehensä kanssa.

– Olemme edelleen paljon tekemisissä ja olen aina kokenut heidän arvostavan kummituttua. Nykyään he muistavat jopa meidän lastemme syntymäpäivät.

– Monet ajattelevat, että kummisuus on sellaista lahjojen antamista, mutta paljon enemmän merkitsee yhteydenpito, joka voi jatkua koko elämän, vakuuttavat Junttilan naiset kahdessa sukupolvessa.

Seurakunta tukee kummituttua

Elisa Junttila on ilahtunut Vammalassa järjestetyistä kummikirkoista ja -leireistä.

– Upea ajatus! Kummin perustehtävä on kristillisen kasvatuksen

tukeminen, ja se jos mikä on hienoa, kun kummit vievät lasta kirkkoon.

Tilaisuuksien ajankohdista pitäisi vain ilmoittaa tarpeeksi ajoissa, koska niin monien lasten kummit ovat ulkopaikkakuntalaisia. Jos tieto tulee kovin lyhyellä varoitusaajalla, kaukana asuvat eivät ehkä pääse mukaan.

Joskus voisi järjestää vaikka yksittäisiä teemailtoja tai keskustelutilaisuuksia. Kummisuus on joka tapauksessa esillä pitämisen väärä.

Kummikirkon moni mieltää lähinnä alle kouluikäisten tapahtumaksi.

– Myöhemmin, vielä ennen rippikouluikää saisi olla jotakin vastaavaa. Joku varhaisnuorten toimintatapahtuma voisi olla hieno. Yhteistä osallistumista eri ikävaiheissa, kyllä kummin tehtävistä sopii muistutella muulloinkin kuin pikkulapsivaiheessa.

Teemulle ja Tommille kummit ovat selvästi tärkeitä. Pojat muistavat esimerkiksi lähettelemällä kortteja, ja molemmat ovat omiensa kanssa tehneet kaikenlaista. On käyty kirkossa, on käyty kalassa, on opeteltu erilaisia töitä.

– Ja kummitäiti aina soittelee ja

Elisa ja Taisto Junttila saivat kesällä miettiä sopivia kummeja Ainolle ja Anniinalle. Yksi uusista luottoaikuisista on Taiston 17-vuotias kummityttö.

kyselee, mitä kuuluu, Teemu paljastaa.

Vanhemmat avainasemassa

Vauva tai polvenkorkuinen ei vielä ymmärrä, mikä tekee kummista niin erityisen.

– Arvostus tulee ensi kertaa vanhempien kautta, sitä kotona puhutaan kummista ja tämän merkityksestä. Vanhemmista on paljon kiinni, miten kummi pääsee mukaan lapsen elämään, Elisa Junttila sanoo.

Mitä itse odotat Teemun, Tommin, Ainon ja Anniinan kummitta?

– Esirukousta. Yhteydenpitoa, joka ei pääty konfirmaatioon. Sitä, että he ovat vielä rippikoulun jälkeenkin aikuisia ystäviä. Sitä, että vanhempana voin heidän kanssaan keskustella kasvatukseen liittyvistä kysymyksistä yleensäkin.

Elisa mielestä on hienoa, jos lapsi varttuessaan voi jutella suoraan perheen ulkopuolisen luottoaikuisen kanssa, myös hengellisistä asioista.

Elisa ja Taisto Junttila ovat valinneet lapsilleen kummeiksi sekä vasta rippikoulun käyneitä nuoria että keski-ikäisiä. He kokevat rikkautena, kun lapsilla on eri-ikäisiä tukijoita rinnallaan.

– Etenkin kun isovanhemmista elossa on vain yksi mummu.

Junttilassa vietettiin heinäkuussa ristiäisjuhlaa. Toimitus oli muuttunut jonkin verran siitä, kun talossa edellisen kerran kokoonnuttiin kastepöydän ympärille.

– Tuntuu hienolta kun nykyään seurakuntalaiset pääsevät monella tapaa osallistumaan toimitukseen. Tyttöjen kastetilaisuudessa kuultiin esimerkiksi äidin, isoveljen ja kummin rukous. Silloin kun pojat kastettiin, mummu kyllä jo luki isovanhemman rukouksen, Elisa muistaa.

Anna-Liisa Junttilan mielestä puhutteleva ja mieleenpainuva hetki on se, kun kummit ja vanhemmat tulevat yhdessä siunamaan lasta.

Heli Tuominen, Noora Tuominen, 5, ja iltapäivän meuhetki kaksipäiväisellä kummileirillä.

Leirillä saa rauhassa keskittyä yhdessäoloon

Leirimajan pikkupirtissä on pitkä pöydällinen isoa ja pientä väkeä. Jokaisen nän edessä on t-paita ja tekstiilivärit. Kummilapset ja kummitädit siinä keskittyvät luomaan uniikkia taidetta.

Nimikkoleiri järjestettiin juuri ennen koulujen alkamista. Suuri osa osallistujista on ensikertalaisia, tällä kertaa mukaan ei ole uskaltautunut yhtään miestä.

– Ensi vuonna tuon kyllä aviomieheni kummipojan kanssa mukaan, kuuluu joku selittävän vierusoverilleen.

Heli Tuomisen mielestä on ylellistä, kun saa pari päivää rauhassa keskittyä kummityttö Nooraan, 5.

– Kotioloissa se ei yhtä helposti onnistu kun itselläni on pieni yksivuotias. Hän jäi viikonlopuksi isän kanssa ja molemmat ovat varmaan tyytyväisiä, Heli uskoo.

Vammalalainen Paula Viitamaa

ja nokialainen Mia Välimäki ovat ristikkäin kummeja toistensa lapsille. Mian 12-vuotias Laura on Paulan kummityttö, Paulan 11-vuotias Marianne Mian.

Idea yhteisestä viikonlopusta oli Paulan, joka on joskus ollut seurakunnan äiti-lapsileirillä nyt jo aikuisen tyttärensä kanssa.

– Me emme ole ikinä viettäneet kesää tämänyyllisesti. Kyllä kannatti lähteä, tuntuu kivalta! Paikka on ihana, seura parasta mahdollista. Tämä on kuin miniloma, kun joku muu tekee vielä ruoatkin, suituttaa Mia Välimäki.

Tytöt ovat samanikäiset, tykkäävät olla yhdessä ja löytävät aina tekemistä keskenään, Paula lisää.

Eroaako kummitäti jotenkin muista tädeistä tai aikuisista ystäväistä?

– On siinä eroa, vakuuttaa Marianne. – Kummin kanssa saa olla enemmän.

Entä millainen on hyvä kummi? – No, sellainen...kiva, vastaa Laura ja luo merkitsevän katseen Paulan suuntaan.

Uudestaan vammalalaistunut Tarja Kopalainen leireilee siskon tyttärensä Tuuli Koski-Vähälän, 7, kanssa. – Edellisen kerran olin Leirimajalla isosena 16-vuotiaana. Yllättävän vähän paikka on muuttunut, hän arvioi.

Tarjan kuudesta kummilapsesta yksi on jo omillaan asuva aikuinen, yksi olisi ollut vähän liian pieni, Tuuli onneksi just sopivan ikäinen.

Niin Tarja Kopalaisen kuin muiden leiriläisten mielestä seurakunnan järjestämät kummileirit ja -kirjat ovat tervetulleita.

Tuntuu hyvältä kun on selkeästi joku tilaisuus, minne voi lapsen kanssa luontevasti yhdessä osallistua.

Yhteiseen kesäviikonloppuun

Painavin perustein kummeja voi lisätä

Tietyissä tilanteissa alle 18-vuotiaalle voi kasteen jälkeen lisätä kummeja, enintään kaksi. Vanhoja kummeja ei silti koskaan poisteta.

Käytäntö mahdollistui kirkkojärjestykseen 2006 tulleen muutoksen myötä. Lisäystä pyytävät huoltajat, päätöksen tekee seurakunnan kirkkoherra. Ennen ratkaisua hän keskustele vanhempien ja 12 vuotta täyttäneen itsensä kanssa. Jos lapsi vastustaa ajatusta, kummeja ei lisätä.

Kirkkoherranvirastossa on valmis lomake tarkoitusta varten, mutta pyynnön voi esittää myös vapaaehtoisesti.

Valinta harkiten

Erityisiä syitä lisäämiselle ovat esimerkiksi kummin kuolema tai eroaminen kirkosta, adoptio, jos lapsi on kastettu ulkomailla eikä hänellä ole kotimaassa lainkaan kummeja tai jos lapsen ja kummin välinen yhteys on täysin katkennut.

Vs. kirkkoherra Hannu Kilpeläinen täsmentää, ettei perusteeksi riitä esimerkiksi se, jos lapsella tai

vanhemmilla on uusia, hyviä perheitä, jotka haluttaisiin nimeä myös kummiksi.

Puolessa vuodessa Kilpeläinen on Vammalassa hyväksynyt kaksi anomusta.

– Yhteydenottoja tästä asiasta tulee seurakuntaan vuosittain puolisenkymmentä. Kaikki ne eivät johda varsinaisen anomuksen tekemiseen.

Kilpeläinen korostaa, että kummisuus on lapsen ja hänen kristillisen kasvatuksensa kannalta niin kova ja tärkeä juttu, että jo ennen vauvan ristiäisiä kannattaa miettiä tarkkaan.

– Vanhempien on tunnettava erityistä luottamusta kummeja kohtaan. Kummin suhde lapseen jatkuu pitkään. Nykyään he ovat muun muassa konfirmaatiossa siunaamassa lapsen, kun tämä tunnustaa uskonsa johon hänet on kastettu.

Kilpeläinen sanoo, että niin kummin valinnasta kuin lisäämisestä voi keskustella lapsen kastavan tai kastaneen papin kanssa, lisäämistapauksissa aina kirkkoherran kanssa.

Marianne Viitamaa (edessä) ja kummitäti Mia Välimäki taiteilevat t-paitaa toisilleen.

mahtui paljon rupattelua ja henkeviä keskusteluita, luontopolkua, saunomista, uimista, laulamista, lätyn ja makkaran paistoa, nuotio-ohjel-

maa. Pappi kävi puhumassa kummin tehtävistä ja sunnuntaina tietysti kokoontuttiin leirijumalanpalvelukseen.

Kuusi kysymystä suuresta tehtävästä

Onko sylikummi muita arvokkaampi? Tarvitseeko aikuinen vielä kummejaan? Saako kummiudesta kieltäytyä?

Kysyimme näitä ja muita, Vammalassa kesän työskennellyt seurakuntapastori Ritva Szarek vastasi.

Kuka voi olla kummi?

– Kastettavalla tulee olla ainakin kaksi kummi, jotka ovat konfirmoituja evankelis-luterilaista uskoa tunnustavan kirkon jäseniä. Jos lisäksi haluaa kummin, joka kuuluu muuhun kristilliseen kirkkokun-

taan, siitä on hyvä keskustella kastepapin kanssa.

– Jos vanhemmat tahtovat pyytää kummiksi kirkkoon kuulumattoman, tämä ei ole varsinaisesti kummi. Kummin tehtävään on osaltaan huolehdittava, että lapsi kasvaa kristittyinä ja luterilaisen kirkon jäseninä.

Voiko kummiudesta kieltäytyä?

– Ketään ei saa pakottaa kummiksi. Minusta saa kieltäytyä – ja niin tuleekin tehdä, jos kokee, ettei seiso kristillisen kummitehtävän takana. Itse kieltäydyin kerran, koska en tuntenut lasta enkä hänen perhettään. Jos kummilapsia alkaa olla jo nii-in paljon, voisi vastuuniloa ehdottaa jollekin toiselle.

Mitkä kuuluvat kummin tärkeimpiin tehtäviin?

– Sen todeksi ottamista, mihin kasteessa sitoudutaan: että lapsi kasvaa kristittyinä, löytää paikkansa seurakunnassa. Olla turvallinen aikuinen, joka rakastaa ja huomio. Olla uskollinen esirukoilija. Olla vanhempien tukena, ihan konkreettisesti. Kummi jakaa äidin ja isän kanssa vastuuta muutoinkin kuin ajatusten tasolla. Hän viestittää, että jokainen lapsi on arvokas, ainutkertainen.

– Kummi on aina erityistärkeä. Erityis-erityistärkeä hän on mielestäni sekä lapselle että hänen vanhemmilleen, jos lapsi sairastaa tai hänellä on jokin vamma.

Onko sylikummi jotenkin arvokkaampi kuin muu kummi?

– En puhuisi syli- tai pikkukummista. Kummi on kummi ja jokaisella on yhtä tärkeä vastuutehtävä. Toivoisin, että kummisuus voisi olla elämässämme hyvin tärkeää ja arvokasta – melkein kuin diplomaatti tai suurlähettiläs. Mikä arvovalta, suuri tehtävä!

Mitä kummi voi antaa lapselle (lahjat, leikit, lelut, lorut jne)?

– Onneksi kummin ei tarvitse olla lelukaupan ekspertti! Yhdessä leikkimistä ja elämistä lapsi kaipaa. Kristillinen aarteisto on Suomessa huikea, siitä haluan ammentaa kummilapsillekin. Hyviä levyjä, kirjoja, lastenlehtiä on paljon.

– Kaikenikäisille kummilapsille suosittelen lahjoja, jotka annetaan köyhien maiden lapsille – vaikkapa vuohi, koulupuku, moskiittoverkko, palanen vesiputkea... (lisää tietoa esim. osoitteista www.mission.fi ja www.worldvision.fi ja www.kua.fi)

Kuinka pitkäksi aikaa ristiäisten jälkeen kummi sitoutuu lapseen? Tarvitseeko aikuinen vielä kummejaan?

– Ainakaan esirukoilijan tehtävästä ei tarvitse jäädä eläkkeelle. On arvokasta, jos yhteys säilyy koko elämän ajan. Ehkä vastuutehtävä siirtyy vähitellen kummilapselle, jonka vuoro aikanaan aikuisena on muistaa vanhenevaa kummi ja sitten kerran olla saattamassa viimeiselle matkalle kirkkomaahan.

Tekstit ja kuvat: Pirjo Silveri

Pastori Ritva Szarek kertoo seurakunnan tukevan kummeja järjestämällä esimerkiksi kummikirkkoja sekä kummin ja kummilasten yhteisiä leirejä ja teemapäiviä.

Hiljainen valtakunta laajenee

Vasemmalla näkyy kappelihautausmaan 70-luvun laajennusosaa, edessä ja oikealla uutta lisäaluetta. Takana olevaan kulmaukseen rajataan pensasaidalla tunnustukseton alue.

Tyrvään kappelihautausmaan 281 700 euroa maksanut laajennushanke on loppusuoralla. Työt alkoivat 2004, vain viimeistely ja muutamat istutukset ovat enää kesken.

– Tunnustukseton osa erotetaan muusta alueesta pensasaidalla. Taimet istutetaan syksyn aikana, sanoo hautausmaanhoitaja Erkki Mäkinen.

Hautausmaiden ylläpito kuuluu Suomessa evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille. Pyynnöstä hautasija on osoitettava tunnustuksettomalta alueelta; joko kokonaan erilliseltä hautausmaalta tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajatulta osalta.

Hautausmaiden ylläpito mukaan tunnustuksettomia alueita pitää 2007 lukien olla koko maassa. Monilla paikkakunnilla seurakunnat ovat päätyneet perustamisessa yhteistyöhön, Vammalassa kulmaus uuden 1,5 hehtaarin laajennusosan perällä on yhteinen Kiikoisten, Punkalaitumen ja Äetsän kanssa.

Mäkinen uskoo sinne mahtuvan 150–200 arkkupaikan riittävän maaseudulla kauas tulevaisuuteen. Hän pohjaa arvionsa käytännön kokemukseen:

– Olen ollut virassa 90-luvun alusta ja sitä ennen yli 20 vuotta täällä Ristevirran Topin apuna. En muista yhtään pyyntöä tulla haudatuksi nimenomaan alueelle, jota ei ole vihitty hautausmaaksi.

Uskonnottomat tai muihin uskontokuntiin kuuluvat ovat Vammalassa saaneet viimeisen leposijan seurakunnan jäsenen tapaan ympärillä hautausmaata. Vanhan ja nykyisen kappelin väliin sijoittuva pieni historiallinen alue oli aikanaan kirkkoon kuulumattomia varten.

– Sitten laki määräsi, ettei vainajia saa näin erotella. Nyt piti taas lain mukaan perustaa oma tunnustukseton alue, Mäkinen hieman hymähtää yhteiskunnalliselle kehitykselle.

Hautausmaanhoitaja Erkki Mäkinen työpaikallaan. Tyrvään kappelihautausmaan uusi laajennusosa on tällä hetkellä puistomaista nurmikkoaluetta.

Ei pelota vaan puhuttelee

Siunatussa maassa Roimalassa lepää lähes 10 000 vainajaa. Kun kappelihautausmaata edellisen kerran 1974 laajennettiin, laskettiin arkkupaikkoja tarvittavan vuodessa reilut sata.

Nyt uuden tilan tarve on vähäisempi, koska urnaalehtoa käytetään aiempaa enemmän, samoin vanhoja sukuhautoja. Vammalassa 30 prosenttia vainajista tuhkataan, kun 70-luvun puolivälissä krematorioon lähti joka kymmenes.

Puistomainen, kaunista nurmikko kasvava lisäalue voi riittää jopa neljännesvuosisadaksi. Uudisoasaan ei luultavasti ruveta heti haudamaan, koska reserviä on muutenkin. Kun ns. rivihautoilla 25 vuoden määräaika umpeutuu, seurakunta ottaa alueita osasto kerrallaan uudestaan käyttöön.

– Pari vuotta sitten vanhan puolen saneeraus vapautui reilusti paikkoja.

Hautausmaanhoitaja on päivittäin tekemisissä kuoleman kanssa. Jonkun mielestä tällainen työympäristö on raskas ja kolkko. Pelottaako hiljaisessa valtakunnassa koskaan?

– Ei pelota, mutta kyllähän tämä

työ puhuttelevaa on. Kun siunattava vainaja on joku läheinen tai tuttu, aina se koskettaa. Siinä mielessä kuolemaan ei totu tai rutinoitu.

Vuosien varrella Mäkinen on kohdannut myös satoja omaisia.

– Yleensä ensi kerran siinä vaiheessa kun tullaan katsomaan hautapaikkaa. Jos heillä on jo sukuhautoja, sitten yhdessä mietitään, mitä pitää tehdä, milloin ja missä järjestyksessä. Suruajasta huolimatta useimmat pystyvät yllättävän hienosti puhumaan käytännön järjestelyistä.

– Meillä on yleensä tietyt haudan avaukseen, peittämiseen ja siunaustilaisuuden kulkuun liittyvät tavat, mutta pitkälle mennään niin kuin omaisista tuntuu hyvältä. Omia toiveita on aina mahdollisuus esittää. Jos joku esimerkiksi haluaa havuttaa haudan, se kyllä käy.

Siunauskappeli on kaikkien käytettävissä, mutta silloin edellytetään kristillisin menoin toimitettavaa siunausta – siis pappia paikalle. Esimerkiksi jehovantodistajien, muslimien tai uskonnottomien hautaus toimitetaan haudalla, ei kappelissa sisällä.

Pirjo Silveri

Kultaiset käytöstavat

Hautausmaa on hyvä ja turvallinen paikka myös hiljentymiseen, rauhoittumiseen, olemassaolon merkityksen miettimiseen.

Käyskentely kuoleman puutarhassa eri vuodenaikoina auttaa monella tavalla ymmärtämään luonnon kiertokulkua. Omaisen haudan hoitamisessa on jotakin sangen terapeutista, samalla voi miettiä omaa paikkaansa historiassa ja pitää yhteyttä edellisiin sukupolviin.

Osaavatko kaikki liikkua ja toimia ympäristön vaatimalla tavalla?

– Uskon että joka ainoalla on sisällä tunnossa se, millaisella arvokkuudella hautausmaalla kuuluu käyttäytyä. Jo maalaisjärki on hyvä neuvonantaja, sanoo Erkki Mäkinen.

Hän kertoo muutamia perusjuttuja, joihin on työuransa aikana kiinnittänyt huomiota:

Kulkeminen

Kävely on ehdoton liikkumismuoto. Rauhallisesti ja tyylikkäästi jalkaisin siis, ei hautojen päältä tai päällä, vaan käytävillä tai nurmikolla.

Käytävät eivät ole keyven liikenteen väyliä. Ei läpiajoa polkupyörällä tai polkien haudalle asti, pyörä jätetään aidan taakse ulkopuolelle.

Vammaiset tai heikkokuntoiset saavat pyydettyä luvan auton käyttöön, elleivät he muuten pääsisivät läheisensä haudalle. Silloin käynti on hyvä ajoittaa alkuvuokseen, jolloin ei yleensä ole siunaustilaisuuksia.

Maasto on mäkinen, mutta ei silti soveltu talvella lasten pulkkamäeksi.

Lemmikit

Kylteissä kaikilla porteilla on koirankuvan päällä punaiset ruksit. Hautausmaa ei ole lemmikkien ulkoiluttamisaluetta.

Luonnon antimet

Vaikka keskellä hautausmaata kasvasi mustikoita, ruusunmarjoja, sienä, ne saakoot pysyä siel-

Joka hautausmaalla kulkija voi ihailla monia arvokkaita ja kulttuurihistoriallisesti tärkeitä muistomerkkejä, tässä yksi Tyrväältä.

Suodenniemellä ehostettiin sankarihaudat

lä koristeena. Marjojen poimimiseen ja muiden luonnon antimien keräämiseen on metsiä pilvin pimein.

Hautausaatto

Jos olet kastelemassa tai kunnostamassa omaisesi hautaa juuri kun ruumissaatto lähestyy, ei tarvitse luikkia pakoon. Keskeytä vain hetkeksi hoitotyöt, seisahdu paikalle ja jos olet mies niin nappaa lakki päästäsi. On hieno tapa tehdä kunniaa, näin yksinkertaisesti.

Kynttilät, kukat

Moni käy pyhäinpäivänä, jouluna ja muulloinkin sytyttämässä kynttilöitä haudoille. Yhtä paljon omaisen muistamista on kynttilän pois hakeminen kuin sen vieminen. Muoviset pala-leet kuoret ja ympäriinsä lentelevä kynttiläroska ovat lohduttoman näköisiä.

Haudoille ja muistolehtoon tuodaan paljon myös leikkokukkia, joku käyttää maljakkona kurkkupurkkia tai jopa olutuoppia. Myös kukkaroskat pitäisi siivota pois samaan tapaan kuin kynttilät.

Kastelukannut

Kesäkaudella on muita kohtaan kohteliasta palauttaa kastelukannu sinne, mistä sen käteensä otti. Kappelihautausmaalla tyhjiillä kannuilla on taipumus kasaantua sinne ison alueen perimmäiselle vesipisteelle.

Alkoholi

Joskus – onneksi harvoin – hautajaisissa on jouduttu kokemaan päihteistä johtuvia ikäviä ja karmasevia hetkiä. Selvin päin siunaustilaisuuteen ja sukulaista tai ystävää viimeiselle matkalle saattamaan, toimitus kestää niin lyhyen ajan, että sen pärjää kokonaan ilman alkoholia.

Suodenniemen kirkolla oleva sankarihaudat-alue on nyt kunnostettu. Aloitteen asiasta teki paikallinen veteraanikirjan julkaisu-toimikunta, joka lahjoitti tarkoitukseen 2 500 euroa.

Kesän aikana nimilaatat haudoilla ehostettiin ja iso sankariristi kunnostettiin. Seurakuntamestari Jarmo Tulirinta valvoi töitten toteutusta, ja urakoitsijana oli alan yrittäjä Reijo Pentti Vammalasta.

Tänä kesänä sankarihautojen nimilaatat ja iso kivinen risti kunnostettiin Suodenniemellä.

KOLUMNI

Pappi ja raitti

Syyskuun alussa tuli kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun aloitin pappina Vammalassa, kappalaisena Tyrvään seurakunnassa. Ensimmäinen työtehtäväni oli mennä Savikon taloon Myllymaan diakonia- ja lähetyspiiriin. Oli pysähdyttävää sattumaa, että piiri kokoontui talossa, joka oli näköetäisyydellä isäni syntymäkodista. Olin tullut juurilleni.

Silloin 27-vuotiaana en kuvitellut, että minut joskus valittaisiin tämän seurakunnan kirkkoherraksi ja työni kestäisi vuosikymmeniä. Sehän voi oikeasti, jos Jumala suo, kestää joulukuuhun 2019. Kaukaisen 1700-luvun edeltäjäni Andreas Wirtzeniuksen 74:ää pappisuutta Tyrvässä en saavuta, mutta kohtalaisen tavoitteen kyllä jätän seuraajilleni.

Haasteita on riittänyt, viime vuosina ehkä hieman liikaakin. Kappalaisena oli perin mukava työskennellä. Parempaa paikkaa asua ja elää kuin Ketolan pappila ei voisi papille kuvitella ja mitkä upeat naapurit! Siellä imin itseäni tunteen, joka on seurannut Vammalassa muuallakin: olen omaa väkeä ja kuulun tähän porukkaan. Kokemus sai liikuttavan ja unohtumattoman muotonsa kirkkoherranvaalissa maaliskuussa 1990.

Näin jälkikäteen voin vain ihmetellä, miten 4 700 äänen odotuksilla kukaan pystyy järjellisesti tekemään työtänsä kirkkoherrana. Vasta viime vuosina olen ehkä oivaltanut siitä oleellisen: jotakin hyvää voi saada aikaan vain olemalla oma itsensä. Kaikille ei voi olla mieliksi, matkimalla tai mielistelemällä on epäaito.

Olen kovin iloinen, kun joku huutaa kadulla Osmo, moikkaa ohi menessään, pysähtyy juttelemaan, pyytää rukoilemaan.

Kuluneena kesänä huomasin, kuinka Pappilanniemen ja torin välin kulkemiseen menee helposti monta tuntia. Se on saanut ajattelemaan, pitäisikö meillä päivystävän virastopapin lisäksi olla päivystävä katu- ja toripappi? Jeesus ja apostolitkin kohtasivat ihmisiä enemmän liikkeudessaan paikasta toiseen kuin hartauskokouksissa ja neljän seinän sisällä.

Vielä 70-luvulla seurakunnissa ei yleensä tunnettu työhön perehdyttämistä. Oletettiin, että kun on virkaan valittu ja koulutuksen saanut, työ pitää osata tai omin nokin opetella. Timo Kökkö oli kuitenkin erinomainen esimies, ja Olli Kahra otti minut oppiinsa, tutustutti seurakuntaan ja nimenomaan seurakuntalaisiin.

Nyt ja varsinkin tulevaisuudessa seurakuntaan tulee kiihtyvällä vauhdilla uusia työntekijöitä. Mietin, onko heitä varten laadittuun perehdyttämishjelmaan jäänyt sittenkin paha puute?

Parasta perehdyttämisestä on nimittäin rohkea jalkautuminen ihmisten pariin juttelemaan, kuuntelemaan ja esittäytymään, olemaan läsnä. Jokaisen hengellisessä työssä olevan tulisi tutustua näin seurakuntaansa. Lisäksi se on opettavaista: korkeista sfääreistä ja teologian kiemuroista tipahtaa terveellä tavalla elämän ja arjen keskelle. Se opettaa myös, että suoritus ja etäällä pysyminen on aina muodollista ja kuollutta, läsnä oleminen uutta luovaa Jumalan työtä.

Kerrotaan kirkkoherran eräissä seurakunnassa saaneen sairastuotelehen kukkatervehdyksen. Kortissa luki: "Pikaista paranemista, toivoo kirkkoneuvosto äänin 5-3".

Minua ei ole tällaisella tervehdyksellä ilostutettu. Siitä huolimatta on ilo palata töihin ja lohduttaa pelästyneitä: häippäsen kyllä ennen joulua 2019!

Kiitos kuluneista vuosista, siunauksiin sulkien ja sulkeutuen

Osmo Ojansivu

LÖYTÖRETKELLÄ: Mistä löydän,

Kiitollisuus

Tämän päivän arvo
Ps. 118:24, Ps. 92:2-3

Jumalan rakkaus Room.
8:38-39, Hepr. 12:28,
Ps 103:2

Kiitoksen aika tulee vielä
Ps. 42:6-12, Ps. 13:1-6

Anna Askelen koskettaa

HUIPPUTARJOUS

19,-
6 kk

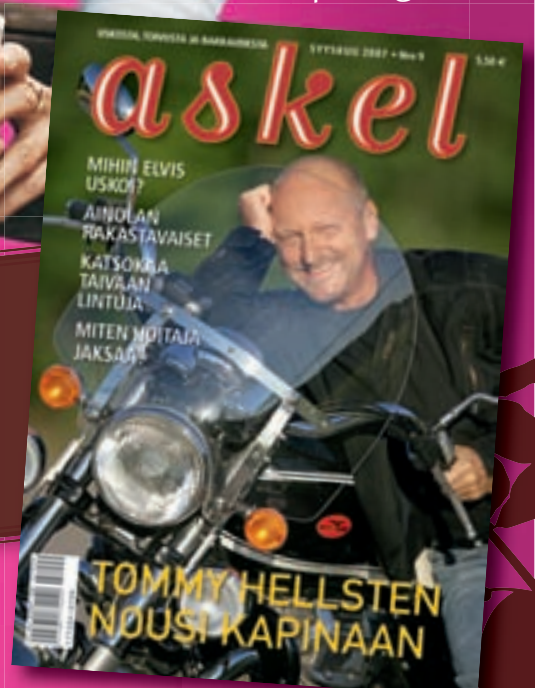
Säästät 14,-

Askel on mukana jo tuhansien suomalaisten elämässä. Rohkaisten, lohduttaen, tukien sekä muistuttaen Jumalan armosta ja läsnäolosta. Jokainen numero tarjoaa syvällistä sisältöä ja sanomaa, mielenkiintoisia lukuhetkiä pitkäksi aikaa.

Tilaa alla olevalla tilauskupongilla tai soita puh. 020 754 2333 tai tilaa sähköpostilla tilauspalvelut@kotimaa.fi

Syväluotaavia henkilöhaastatteluja. Tunnettujen suomalaisten selviytymistarinoita. Uusinta tietoa terveydestä ja lääketieteestä. Kiinnostavat kolumnit, mm. Olli Valtonen, Eero Junkkari, Matti Kuronen, Eija-Riitta Korhola. Ainutlaatuinen esirukouspalsta. Raamattutunti. Kirjeenvaihtopalsta. Ristikko.

askel

Uskosta, toivosta ja rakkaudesta

Jatkuva säästötilaus (kestotilaus) on aina edullisin tilausmuoto. Tilaus laskutetaan 6 kk:n laskutusvälein voimassa olevaan hintaan, joka tällä hetkellä on 53 e/12 kk (2 x 26,50). Tilaus jatkuu toistaiseksi, kunnes tilaaja muuttaa tilauksen määräaikaiseksi tai irtisanoo sen kirjeellä tai puhelimitse. Irtisanominen on tehtävä vähintään 2 viikkoa ennen uuden tilausjakson alkamista. Mikäli irtisanominen ei tapahdu määräaikaan mennessä, laskutetaan tilaajan saamat lehdet normaalihinnaston mukaan. Tarjous koskee vain Suomeen lähetettäviä tilauksia, ulkomaisiin tilauksiin lisätään postikulut. Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesti numerosta. Alle 18-vuotiaalla täytyy olla lupa lehden tilaamiseen. Osoitteita ja puhelinnumeroita voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin.

Leikkaa irti ja postita jo tänään! Postimaksu on jo maksettu!

Kyllä kiitos!
Tilaa Askel-lehden itselleni:

- Tutustumistarjous 6 kk (6 lehteä) vain 19 euroa. Säästän 14 euroa! (Norm. hinta 33,00 euroa). Tilaus päättyy automaattisesti 6 kk:n kuluttua.
- Edullinen kestitilaus 12 kk (11 lehteä) vain 2 x 26,50 ja tilaajalahjaksi Enkelikalenteri (arvo 15 euroa).

Kyllä kiitos!
Tilaa Askel-lehden lahjaksi:

- Tutustumistarjous 6 kk (6 lehteä) vain 19 euroa. Säästän 14 euroa! (Norm. hinta 33,00 euroa). Tilaus päättyy automaattisesti 6 kk:n kuluttua.

▶ Tilaja/Maksaja koodi i9

▶ Lähiosoite

▶ Postinumero ja -toimipaikka

▶ Puhelin

▶ Sähköposti

▶ Lahjatilauksen saajan nimi

▶ Lähiosoite

▶ Postinumero ja -toimipaikka

▶ Puhelin

Askel
maksaa
posti-
maksun

ASKEL
Vastauslähetyksen
Tunnus 5001582
00003 Helsinki

Tutustu
ja ihastu!

Tarjous on voimassa 31.12.2007 asti ja koskee vain uusia tilauksia.

TILAUSKORTTI

www.vammalanseurakunta.fi

Marttilankadusta tulee seimikatu

Joulunavauksessa Marttilankadusta tulee seimikatu, osana Vammalan 100-vuotisjuhlavuoden tapahtumia. Ensimmäisenä adventtina perhekirkon jälkeen Tyrvään kirkolta alkaa erityinen seimivaellus.

Seimet saattelevat kaupunkilaiset myös uuteen vuoteen: ne ovat nähtävillä loppiaiseen 6.tammikuuta asti. Suunnitteilla on esite, jossa kerrotaan, mistä näytteillä olevat seimet ovat kotoisin, kuka tai keitä ovat tekijät. Seurakunnan ja kaupungin lisäksi järjestelyihin osallistuvat Marttilankadun yrittäjät sekä Vammalan Seudun Matkailu.

Seimien pystyttämässä ja rakentamisessa yrittäjät voivat kysyä apua eri tahoilta. Pyhäkoulusihte-

Joulun alla pyhä perhe on tuttu näky myös monien eurooppalaisten suur-kaupunkien katukuvassa, kuvan iso seimi on keskeltä Hampuria.

Pirjo Silveri

ri Irmeli Kulonpäältä saa neuvoja rakentajien valinnassa ja toiveissa. Onko sinulla kätöksä seimi, jonka voisit antaa johonkin näyteikkunaan? Haluaisitko itse olla mukana tekemässä seimeä? Hankkeen puuhahmukset ovat kiitollisia

kaikesta avusta ja hyvistä vinkeistä. Ota yhteyttä Kulonpäähän, p. 512 4122 (irmeli.kulonpaa@evl.fi).

Joulun ja seimikadun avaus la 24.11. Seimivaellus Tyrvään kirkolta alkava seimivaellus su 2.12. perhekirkon jälkeen.

Sururyhmä kantaa eteenpäin

Pyhäinpäivän jälkeen alkaa taas läheisensä menettäneille tarkoitettu sururyhmä. Se on avoin kaikille, joiden arkipäivää kuoleman suru värittää. Joukkoon voi tulla, jos on joutunut luopumaan puolisoistaan, lapsestaan, vanhemmistaan, sisaruksestaan – tai jostakin muusta rakkaasta ja tärkeästä ihmisestä.

– Pääasia on, että tuntee halua jakaa menetyksen tuomia asioita ja tunteja muiden kanssa, sanoo seurakuntapastori Mirja Tenkanen.

Yhdessäoloa vetää kaksi seurakunnan työntekijää, yleensä pappi ja diakoniatyöntekijä. Tapaamisia on 5–6, ja ne ajoittuvat joulun ajan molemmin puolin.

– Ryhmässä käsitellään menetykseen liittyneitä elämäntilanteita ja surun ilmenemismuotoja sekä tuetaan eteenpäin selviytymisessä. Joka kerta on myös alkua- ja loppuhartaus.

Vammalassa pyhäinpäivän ilta-kirkkoon kutsutaan kaikki vuoden sisällä omaisensa menettäneet. Joka kerta vainajalle sytytetään Tyrvään kirkossa kynttilä. Kutsukirjeessä on myös tietoa sururyhmän alkamisesta.

Sururyhmä läheisensä menettäneille alkaa seurakunnan virastotalossa (Aittalahdenk. 12) ke 7.11. klo 18–19.30. Ilm. diakoniatuomioon p. 514 2411.

Iltamusiikkia urkuparvella

Haluatko lauantai-iltoina karistaa viikon kiireet harteiltasi, rauhoittua kirkossa ja keskittyä kauniiseen musiikkiin? Kanttori Keijo Vättö kutsuu nyt vammalalaisia oman instrumenttinsa äärelle kirkkoon – ja kirjaimellisesti juuri ylös ulkoparvelle.

Uudenlaisen musiikkitalaisuuksien esikuva on Lyypekissä, missä Dietrich Buxtehude (1637–1707) toimi kaksitornisen Marian kirkon urkurina. Buxtehude aloitti iltamusiikkisarjan jo 1670-luvulla ja perinne elää edelleen. J.S. Bachin tiedetään 1705 kävelleen 200 ki-

lometrin matkan Arnstatista Lyypekiin, jo ikääntynyttä mestaria kuuntelemaan.

Vammalassa otetaan mallia Saksasta, ensimmäinen tilaisuus on 9. syyskuuta klo 20. Oman kaksitornisemme 21-vuotiaita uruissa vuorottelevat unkarilaisnytyinen János Gyölvézi ja Keijo Vättö.

Musiikilliset lauantai-illat Tyrvään kirkon lehtereillä rakentuvat myös yleisön toiveista ja improvisaatiosta. Jos kuulijat intoutuvat, voidaan ruveta vaikka veisaamaan virsiä yhdessä.

Janokkaan ei pääse yllättämään,

Keijo Vättö tarjoilee iltamusiikkia Tyrvään kirkon urkuparvella.

sillä Vättö lupaa tarjolle teetä ja korppuja.

Iltamusiikkia Tyrvään kirkon lehtereillä la 9.9. klo 20, sen jälkeen parillisina viikkoina (paitsi ei 20.10. ja 3.11.)

Helminen aloitti lastenohjaajana

Karkkulainen Marjo-Riitta Helminen, 39, aloitti syyskuun alussa työnsä lastenohjaajana Vammalan seurakunnassa.

Hän toimii lähetystyöhön lähtevän Elina Heikkilän sijaisena.

Heikkilälle myönnetty palkaton työloma ja vastaavasti Helminen määräaikainen pesti kestää elokuun 2009 loppuun.

Marjo-Riitta Helminen valmistui viime keväänä lastenohjaajaksi Järvenpään seurakuntaopistosta. Aiemmin hän on jo suorittanut koti- ja laitostalouden maatalanemännän tutkinnon sekä nuoris- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinnon.

Piispa vierailee Vammalassa

Turun piispa Kari Mäkinen tulee Vammalaan 6.–7. syyskuuta. Visitaation aikana häntä avustaa kirkkoherra, asessori Pirjo Vahtola. Piispa käy kahden päivän ajan keskustelua seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa edessä olevista haasteista.

Vierailu päättyy iltamessuun Tyrvään kirkossa perjantaina kello 18. Kari Mäkinen saarnaa, mukana ovat myös Pirjo Vahtola, Han-

nu Kilpeläinen ja Mirja Tenkanen. Musiikista vastaavat kanttorit Keijo Vättö, Päivi Vuoristo ja Esa Vähämäki.

Kaikki seurakuntalaiset ovat tervetulleita jumalanpalvelukseen. Sen jälkeen piispa käyttää vielä puheenvuoron esitelläkseen visitaation annin seurakunnalle.

Iltamessu Tyrvään kirkossa piispa Kari Mäkinen visitaation päätteeksi, pe 7.9. klo 18

VALOLAINAUSMYYMÄLÄ
VALOVINTTI
Pukintie 242, 38200 VAMMALA
Puh. 03-5128 111
www.telilansahkotyo.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
Erkki Asikainen
Marttilankatu 13, Vammala
Uudet hammasproteesit ja hammasproteesien pohjaukset ja korjaukset.
Puh. (03) 514 3123

Asiantuntevaa Hautausalan Palvelua
Surun kohdatessa
Hautauspalvelu T. Teuho
Valkamakatu 4 Vammala (Luther-talo)
p. 03-511 5600, auto 040-7644 678 myös iltaisin
(Jatkamme Pakkasen liiketoimintaa)

Asiantuntevaa palvelua paikkakunnalla jo 70 vuotta
Vammalan Hautausseurasto Cronen Ah
Teitä palvelee myös
kirjansitoja Anna-Liisa Fisher
Adressien sitominen kirjaksi nyt mahdollista
Marttilankatu 37
Vammala
03-511 2156

Jeesus: "Tehkää kansat opetuslapsikseni!"
Toteuta käsky kanssamme!
irrtv.fi
Tilaa veloitusetta medialähetyslehti
ITÄPORTTI 0207 120 240 IRR-TV

ILMOITUSMYYNTI
Tuula Vitamo-Lindström
0207 54 2309
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Tuleeko sinusta isona pappi? kysyn leirisaunassa yhdeksänvuotiaalta pojalta.

– Ei jos rahasta on puute, kuuluu heti vastaus.

Naureskelen itsekseni, totuus tulee lapsen suusta. Samoin kuin pappisuus on kutsumusammatti, näin on myös nuorisotyönohjaajalla. Työtunteja ei lasketa, kuulumme pappeiden kanssa samaan ryhmään, jolla ”ei ole työaikaa”. Leirityö on vielä asia erikseen. Jotkut kuvittelevat sitä mökkeilyksi, jossa pääsee pois oikeista töistä. Mielikuva romuttuu, kun mökille kaveriksi tulee parikymmentä murrosikäistä!

Nuorisotyönohjaajan todellisuutta on ympärivuorokautinen vastuu isosista ja leiriläisistä, ohjelmasta ja turvallisuudesta. Tekemistä riittää aamukahdeksasta puoleenyöhön lähes tauotta.

Ennen juhannusta Vammalassa oli kolme lastenleiriä. Minulle se tarkoitti kahdeksan päivän yhtämittaista putkea. Kuitenkin pidän työstäni – ja leireistä. Saan olla ohjaamassa lapsia ja nuoria sillä tiellä, joka johtaa taivaaseen.

Pidin *Paanua* varten päiväkirjaa yhdellä Houhajärven ripparilla.

Sunnuntai 24.6.

Mukavan ja rauhallisen juhannuksen jälkeen alan pakata rippileirille. Edellisten leirien jälkeen olen aika väsynyt. Huomaan, etten enää palaudu yhtä nopeasti kuin ennen. Omat varusteet laitettuani menen iltapäivällä toimistolle pakkaamaan tavaroita ja mietin, mitä kaikkea saatetaan tarvita. Apuna on kolmosvetäjä **Harri Inkinen**.

Iltaquudelta leirikeskukseen saapuvat isokset ja pappi **Anu Jokinen-Lundén**. Viimeiset järjestelyt tehdään nyt. Pitäisiköhän jo tuntua, että ollaan leirillä? Muut pohivat samaa kuin minä. Tunnelma on odottava, mutta tiedän, että tällä porukalla on hyvä lähteä leiriä vetämään.

Maanantai 25.6.

Valmistelemme raamiksen isosten – **Anniina, Heidi, Jenny, Juho ja Mikko** – kanssa. Leiriläiset on jaettu viiteen ryhmään, joille isokset pitävät raamiksen huomenaamuna. Ryhmät tutustuvat ensi kerran toisiinsa iltapäivän yhteistoimintarasteilla.

Eilen illalla kerroin jo isosille, mitä rasteja otetaan. Tänään pitää ottaa huomioon käytännön toteutus, kiertojärjestys, paikat yms. Hyvinhän kaikki sujuu ja ryhmät selviävät tehtävistä. Porukka tuntuu mukavalta, iloiselta ja positiiviselta.

Ruokailun jälkeen valvon poikien saunavuoron, minulle on annettu leirin turvallisuusvastuu. Osa pojista on kovia uimaan. Isokset pitävät mukavan iltaohjelman. Lähdän ennen muita pois leikkaamaan sämpylöitä ja laittamaan iltapalaa. Leirillä saamme hyvää ruokaa, ja sitä on usein. Ensimmäinen päivä päättyy pitämään hartauteen, isokset avustavat esittämällä näytelmän. Iltaohjelman jälkeen valmistaudun nukkumaanmenoon noin kello puoli kaksitoista.

Tiistai 26.6.

Herään kahdeksalta. Pidän aamuhartauden sisällä, lipunnostossa saadun aamusuihkun jälkeen. Kerron maailman luomisesta ja siitä, miten Jumala on kaiken suunnitellut.

Rippikoululaiset menevät oppitunneille, isokset ja Harri valmistavat iltaohjelman. Itse hahmotellen huomisen tunteja, jotka päätän pitää rastimuodossa. Sitten käydään syömässä ja taas isosten

Piirjo Silveri

Tuomo Taipalus vauhdissa Houhajärven Leirimajalla. Muutaman kunnan sadepäivän jälkeen ripparilla päästiin vihdoinkin potkimaan jalkapalloa.

Nuoriso-ohjus evästä taivastielle

kanssa raamista läpi. Iltaquudella ehdin jopa ottaa päiväunet.

Sade masentaa vähän itse kutakin, mutta muuten fiilis on hyvä.

Keskiviikko 27.6.

Aamupäivällä pidän ensimmäiset oppituntini. Sen jälkeen ohjeistan isosille raamiksen mielialheestani, ylösnousemuksen todisteista. Loppupäivän valmistelen huomista rataa.

Iltaohjelma on erityinen. Toivon, että kaikki tulevat muistamaan sen.

Iltaohjelman jälkeen menen nukkumaan, mutta en saa unta. Tulee tunne, että jokin on pielessä. Käyn mökeillä tarkastuksella, ja siellä yövahdit olivatkin odottaneet minua avuksi tilanteen selvittämisessä. Menen uudestaan nukkumaan. Tämänkin leirin puolesta moni rukoilee, kiitos heille.

Torstai 28.6.

Raamista ei ehditä käydä läpi isosten kanssa, onneksi se on heille ennestään tuttu. Koko päivä menee iltapäivän radan suunnitteluun ja toteutukseen. Sateen takia joudumme tekemään muutoksia, ja radasta tulee aiottua lyhempi. Silti homma onnistuu, saamme kannustavia palautteita.

Ruokailun jälkeen, sateen vähän tauottua, pääsemme ensi kerran pelaamaan jalkapalloa. Ilta on hieno ja se piristää. Iltaohjelman jälkeen sanon leirille, että nyt ollaan puolesta välissä. Nopeasti aika menee!

Perjantai 29.6.

Diakonissa Liisa Ketola tulee pitämään oppitunteja. Me Harrin kanssa suunnittelemme iltapäivän elämyksellistä oppituntia. Se saadaan onnistuneesti toteutettua, eikä sade häiritse.

Iltaohjelmassa pelaamme lentopalloa, kun säätkin suosivat. Raamis käydään läpi isosten kanssa alle viidessä minuutissa iltapalaverin yhteydessä. Tästäkin päivästä hyvin selvisimme yhdessä.

Lauantai 30.6.

Aika menee normaalissa päivärhythmissä ja huomisen oppituntien suunnittelussa. Kaavailen sunnuntain aikataulun kokonaan uusiksi ja Anulle ehdotus sopii. Iltaquudella kuuluu poikkeuksellisen iltaohjelman järjestelmisessä.

Sunnuntai 1.7.

Olen kaikilla aamupäivän oppitunneilla. Onneksi Harri auttaa. Iltaquudella on toinen ja viimeinen

kerta, kun ehdin leirin aikana nukkua päiväunet.

Illalla tulevat vierailijat, perheet ja ystävät. Väkeä on paljon, iso pirtti täynnä. Sataa ja ukkos-taa, kun aluksi hiljennymme leirijumukseen Anun johdolla. Kova sade saa osan leirimajan hiekkaisista mäistä valumaan alas, lentopallolokenttä tulvi. Silti tuntuu hyvältä olla jumalanpalveluksessa juuri nyt. Tilannetta voi verrata uskonelämään: vaikka ulkona myrskyä, sisällä on rauha.

Maanantai 2.7.

Aamulla kun herään, tekee mieli olla jo kotona. Kaikki on mennyt hienosti ja kaikki viihtyvät, mutta leiriväsymys tekee tehtävänsä... Tosin itselleni kuluvan vuoden lastenleirit ovat olleet raskaampia kuin tämä rippileiri.

Päivän aikataulu menee taas uusiksi ja sovittelen ohjelmaan toivotun jalkapalloturnauksen. Lisäksi **Keijo ja Tuomo Vättö** tulevat konsertoimaan pikku elämien kanssa. Kyllä, pehmoleluja ne vain ovat, mutta oikein mukavia! Ennen lounasta kerron nuorisotyön toiminnoista sekä isokoulutuksesta. Loppupäivä menee viimeisen illan toteutuksessa.

Aamun alavireisyys poistuu

hetkessä, kun kuulen uutisen, jota olen odottanut koko leirin ajan. Minusta on tullut eno, kaksoissiskoni sai ensimmäisen lapsen. Terve poika on syntynyt aamulla, kiitollisuus valtaa mielen.

Tiistai 3.7.

Saamme leirin kunnialla päätökseen. Kaikki ovat yhtä mieltä, että leiri oli todella onnistunut. Kiitos kaikille! Tämä tunne on juuri se, mikä potkii työssä eteenpäin: nähdä iloisia kasvoja leirin päättyessä. ”Väsynyt, mutta onnellinen” – näin voin varmaan kuvata myös itseäni.

Konfirmaatioharjoituksen jälkeen laitamme vielä Anu-papin sekä Päivi-kanttorin kanssa konfirmaation ohjelman seurakunnalle jaettavaan muotoon. Selviämme tehtävästä ennätysajassa ja pääsemme huilaamaan.

Mitä leiriläiselle lopulta jäi oppitunneista, hartaushetkistä ja leirielämästä? Kaikkea en voi tietää, sen tietää vain Jumala. Aion sanoa konfirmaatioissa sen mitä voin: En lausu hyvästi, vaan sanon näkemiini ja tervetuloa seurakunnan toimintaan.

Tuomo Taipalus
nuorisotyönohjaaja

Iltaohjelman valmistelua ja palaverien pitoa isosten kanssa (vas.), jalkapalloa, lentopalloa ja muuta liikuntaa leiriläisten kanssa, yhteistä ateriointia – nuorisotyönohjaajan leiripäivään mahtuu monenlaista.